

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**
SA EXAM
PAPERS

Iphondo leMpuma Kapa: Isebe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Department van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Lefapha la Thuto

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITI YA 12

LOETSE 2024

SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 3 TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1****Dintlha tsa tataiso ya meqoqo****1.1 Ruri ho tsamaya ke ho bona.**

Mofuteng ona wa moqoqo, mohlahlobuwa o pheta pale kapa ketsahalo e etsahetseng ha a tla pheta matswe ana ruri ho tsamaya ke ho bona,

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqong ona mohlahlobuwa a qoqe, mme a bontshe ketsahalo kapa diketsahalo tse etsahetseng ha a tla bua matswe ana ruri ho tsamaya ke ho bona.

[50]**1.2 Tlhokeho ya mesebetsi Afrika Borwa.**

Moqoqong ona mohlahlobuwa o nahanisisa ka mathata a bakwang ke tlhokeho ya mesebetsi.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a hlalose ka moo tlhokeho ya mesebetsi e jeleng setsi ka teng.
- A ka hlalosa ka mathata a bakwang ke tlhokeho ya mesebetsi.
- A ka fana le ka tharollo bothateng bona.

[50]**1.3 Metswalle e ka o eletsa ka lehlakoreng le leng e ka o lahlehisa.**

Moqoqong ona mohlahlobuwa o hlahisa mahlakore a mabedi a taba mme o a tshehetsa ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka dikeletso tseo a di fumanang motswalleng j,k ho mo kgothalletsa ho ithuta.
- A ka bua ka tahlehiso eo a ka e fumanang motswalleng jwalo ka ho sebedisa dithethefatsi.

[50]**1.4 Mohlang oo ka qetela ho tsamaya bosiu.**

Moqoqong ona mohlahlobuwa o lokela ho qoqa ka ho hlaka se ileng sa etsahala bosiu boo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qolla ketsahalo e le nngwe e ileng ya mo etsahalla.
- A ka bua kamoo sena se ileng sa mo kenya tsietsing kateng, o phonyohile jwang.
- A ka bua ka thuto eo a ithutileng yona.

[50]

1.5 Na batjha ba lokela ho ba le seabo dikgethong?

Moqoqong ona mohlalobuwa o kgetha lehlakore la hae mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa ya dumellanang le sehlooho a bue ka moo ho ka bang bohlokwa ka teng ho batjha ha ba ka ba le seabo dikgethong.
- Ya hananang le sehlooho sena a bontshe ka ho se be bohlokwa ha batjha ho nkeng seabo dikgethong.

[50]**1.6 Setshwantsho sa 1.6,1.7 le sa 1.8**

Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme a iqapele sehlooho ka mohopolo o qholotswang maikutlong.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqong ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo mohlalobuwa a o fumanang ka setshwantsho.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50**

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlielo e babatsehlang	Phihlielo e supang bokgoni	Phihlielo e mahareng	Phihlielo ya motheo feela	Phihlielo e haeliang
DIKAHARE LE MORALO (Tshekatsheko ya sehlooho) thophiso ya mehopollo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsiso le maemo	28–30 - Nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang - Mehopollo e bontsha boqhetseke, e phephtsa monahano mme ke e sutisitseng; - e hlophisitse hantle ka tsela e ikgethang/babatsehlang mme e momahane ka tshwanano ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo	22–24 - Nehelano e ralehihang hantle haholo; Mehopollo e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa mme e na le bokpaki ba mehopollo e sutisitseng; e hlophisitse hantle haholo ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanano ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo	16–18 - Nehelano ke e kgotsotsoang ditlhokho - Mehopollo e momahane ka tsela e kgotsotsoang le e kgodisang - hlophisitse ka tsela e utlwisehang mme e momahane ka tshwanano ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo	10–12 - Nehelano e momahane mme le mane - Mehopollo ke e seng ya boitapelo mme e sa hlakang - Ho na le bokpaki bo seng bokae ba throphiso le momahano ya mosebeisi	4–6 - Nehelano e tswile lekoteng ho nang - Mehopollo ke e sa tsepamang e dubakaneng - Ha e utlwahale mme - Dintlha di a pheletakwa - Ha e a hlophiswa ka tshwanano le momahano ha e yo
MATSHWAO A 30	25–27 - Nehelano e tswileng matsoho le ha e haelwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoko o babatsehlang - Mehopollo ke e sutisitseng mme e bontsha boqhetseke; - e hlophisitse hantle ka tsela e bontshang bokgoni mme e momahane ka tshwanano ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo	19–21 - Nehelano e radihweng hantle - Mehopollo ke e loketseng mme e thahaselitsang e hlophisitse hantle ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanano ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo	13–15 - Nehelano e a kgotsotsoa le ha e sa hlaka mme le mane - Mehopollo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng; ho na le throphiso le momahano e tseng ho kenyeletswa seletselela, mmele le qetelo.	7–8 - Nehelano boholo e tswile lekoteng - Mehopollo ha e a momahane ka tshwanano mme e a lahlehisa - Nehelano ha e na bokpaki ba throphiso le momahano	0–3 - Boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho - Mehopollo e tswile lekoteng ka ho phelethahala, ha e a nepahatla nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlielo e babatsehlang	Phihlielo e supang bokgoni	Phihlielo e mahareng	Phihlielo ya motheo feela	Phihlielo e haeliang
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSE Sehalo, rejisetara, setaele, tlitontsweng ke tse lokelang sepheo/ tsusumetsiso le maemo, kgetho ya maniswe, tshbediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho batla le mopeleto	14–15 - Sehalo, rejisetara, setaele le, tlitontsweng le loketseng sepheo ka tsela e babatsehlang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshbediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshhepo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse ehalo se matla mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphošo tsa puo le tsa mopeleto o radiliwe ka bokgoni bo tsotshang	11–12 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlitontsweng le loketseng sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshbediso ya puo e matla mme ho sebedisitse sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebeisi ha o na diphošo tsa tshbediso ya puo le mopeleto - o radiliwe hantle ka tshwanano	8–9 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlitontsweng le loketseng sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshbediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanano - puo ya bonono ke e loketseng mme e sebedisitse ka tshwanano - O radiliwe ka tsela e mahareng feela	5–6 - Sehalo, rejisetara, setaele le tlitontsweng ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - puo e sebedisitse feela ka tsela ya motheo; - sehalo mmoho le moelelo o hlakhang - hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang; - ho sebedisitse tlitontsweng ya motheo feela	0–3 - Puo e sebedisitsewang ha se e utlwisehang; - sehalo, rejisetara, setaele le tlitontsweng ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo; - tshbediso ya tlitontsweng e haeliang haholo ho nehelano e sa utlwisehang
MATSHWAO A 15	13 - Tshbediso ya puo ke e nepahetseng mme e susumetsang sehalo sa tema - e batla e hloka diphošo tsa puo le tsa mopeleto - e radiliwe ka bokgoni bo tsotshang	10 - Tshbediso ya puo ke e sefutho mme e loketseng maemo - sehalo ke se matla mme se loketseng - ho na le diphošo tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto e radiliwe hantle	7 - Tshbediso ya puo ke e kgotsotsoang le ha ho na le ho sa tsamaellana mme le mane - kakaretso sehalo ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haeliang	4 - Puo ke ya motheo feela mme e sebedisitse ka tsela e haeliang - popoho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako - tlitontsweng e haelia haholo feela	0–1 - Dintlha tsa bohlokoa di a haelia - dipolelo le diratswana tse hlakantseng ke tse fosahetseng - moqoko ha o na moelelo o lebelletseng
SEBOPEHO	5 - Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang - katoloso ya dintlha ke e ikgethang - dipolelo le diratswana di bopiliwe ka tsela e ikgethang	4 - Dintlha tse loketseng mme tse hodisang sehlooho - momahano e bopiliwang ke e supang bokgoni - dipolelo le diratswana di loketseng nehelano mme di fapafanngwa ka tshwanano	3 - Dintlha tse loketseng di hodisa sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopiliwe ka tsela e mahareng - moqoko o nise o hlakisa moelelo	2 - Tse ding tsa dintlha ke tse utlwalang - dipolelo le diratswana di na le diphošo - moqoko o a utlwiseseha le ha o le diphošo	
MATSHWAO A 5	40–50	30–39	20–29	10–19	0–9
MATSHWAO					

Diufenweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello

Phetla

KAROLO YA A: MOQOQO

MATSHWAO A SEBEDISWANG HO BONTSHA DIPHOSO HA HO TSHWAUWA MOQOQO
 SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:
 SEKALA SA HO TSHWAYA MOQOQO
 MATSHWAO: [50]

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo / dikgutsufatso
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	5	Seb =
Matshwao ohle	50	

Ditaelo ho motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG feela karolong ya A.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuwang ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abeiwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abeiwe matshwao a tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abeiwe matshwao a sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwai ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentsewe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka hodima lentsewe/polelo ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantsewe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- -,+ bakeng sa ho kopanya mantsewe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- **Mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- **Mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- **Mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswwe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- **P** bakeng sa tshebediso ya puo ka tseila e fosahetseng/le sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- ^ bakeng sa lentsewe kapa karolwana ya lentsewe le/e siliweng pakeng tsa mantsewe a mang;
- // bakeng sa ho qala seratswana se setjha/ho arola diratswana

Difupenweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello

Phetla

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA SETSWALLE/ SETLWAEDI****Sebopeho**

- Aterese e nngwe, ya mongodi, mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha letsohong le letshehadi ho ya ho le letona.
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso.
- Aterese ya moamohedi ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Ka mora mohla ho tlolewa mola, ebe ho tla tumediso; yona e ngolwa ka letsohong le letshehadi, haufi le moo leqephe le qalang. Hlokomela hore ha ho ngolwe letshwao la puo ka mora tumediso;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwane, mme se omele ditaba kapa se totobatse sepheo sa lengolo;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae; di ka ba tharo kapa ho feta, mme mona ke moo ya ngolang a nontshang taba tsa hae tse mabapi le sehlooho sa lengolo;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo, mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlalobuwa o ngola lengolo leo ho lona a kopang malome wa hae ho mo buela le batswadi ba hae hore a nke lekala la mmimo.

[25]**2.2 LENGOLO LA SEMMUSO****Sebopeho**

- Aterese di pedi.
- Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe ho leba letsohong le letona, e nto latelwa ke letsatsi, kgwedi le selemo;
- Aterese ya ya ngollwang e ngolwa ka letsohong le letshehadi. E qala ka maemo a tshebetso a ya ngollwang ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo;
- Tlasa aterese ho ngolwa tumediso (Monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana), le dikgutsufatso di amohelehile (Mong/ Mof)
- Tlasa tumediso ho ngolwa mola wa sehlooho – o totobatsang sepheo sa lengolo leo.
- Kamora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba.
- Qetelo ke ya semmuso, mme e ngolwa e le “Ka botshepehi, Ka boikokobetso”;
- Ya ngolang o lokela ho saena pele, a nto ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlahlobuwa o ngolla mookamedi wa Unibesithi efe ka efe e Afrika Borwa, mme a kope sebaka sa ho ithuta selemong se tlang.

[25]**2.3 TSA BOPHELO BA MOFU**

Ena ke tema eo ho yona ho ngolwang ditaba tse amanang le mofu.

Matshwao a ikgethang a sebopeho sa tema ena:

- Mofu ke mang, wa ha mang;
- Tlhaho ya hae: Sebaka moo a hlahetseng teng, letsatsi la tswalo le selemo;
- Tsa kgolo ya mofu; Dithuto, mosebetsi, lenyalo le bana,
- Tsa lefu la hae: Letsatsi le mokgwa oo a hlokaletseng ka wona;
- Mabalalo: Bao a ba siyang;
- Theneketso ya seboko sa hae.

[25]**2.4 ATIKELE E YANG MAKASINENG**

Ena ke tokomane ya dikgokahano e yang makasineng.

Sebopeho

- Atikele e ba le sehlooho se matla se bileng se hohelang mahlo a mmadi;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwane;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopeho sa phiramiti/fanele;

Dikahare tse ka lebellwang:

Mohlahlobuwa a thoholetse batjha ba ipopileng ho etsa mesebetsi ya matsoho ka lebaka la tlhokeho ya mesebetsi.

[25]

2.5 **INTHAVIU E NGOLWANG**

Ke tsela e nngwe ya puisano e ikgethang dipakeng tsa batho ba babedi kapa ho feta. E mong o tla botsa mme e mong a mo arabe ka ho fana ka tlhahisoleseding e itseng.

Sebopeho:

- Lebitso la sebui le ngolwa ka letsohong le letshehadi la leqephe mme le latelwe ke letshwao la kgutlopedi.
- Mmotsi o nehelana ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa puisano.
- Mmeleng mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse tsamaelanang le sehlooho eleng ho buisana le moithuti ya ipabotseng ka ho hlahella maemong a pele puong ya Sesotho lebatoweng la habo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a fane ka sepheo sa inthaviu e leng ho buisana le moithuti ya ipabotseng ka ho hlahella maemong a pele puong ya Sesotho lebatoweng la habo.

[25]2.6 **PUO****Sebopeho**

- Puo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlae, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi.
- Dintlha di hlophiswe ka bokgeleke hore puo e phalle.
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyeleditseng bonono ho natefisa puo.
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate.
- Dintlha e be tsa nnete.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a lebohe ho fuwa sebaka sa ho etsa puo;
- A totobatse sepheo sa ho nehelana ka puo eo e leng ho leboha ditho tsa lekgotla la kereke tse ileng tsa nehelana ka dieta ho baithuti ba hlokgang sekolong sa habo.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B (25 x 2): 50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haeliang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO Tshekatsheko ya sehlooho le mehopollo Tlhopiso ya mehopollo Kelohloko ya maikemisets'o, baamohedi ba ditaba, le maemo	13–15 - Nehelano e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang - Mehopollo e matla e butswitseng - Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong - Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho - Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa - mme di hlalositse ka botebo - Sebopeho ke se nepahetseng	10–12 - Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng - Mehopollo le dikahare di na le momahano e amohelang - Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho - Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng	7–9 - Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong empa e a kgera - Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng - Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela - Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo	4–6 - Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta a mofuta ona wa tema - Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong empa e a kgera - Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng - Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela - Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo	0–3 - Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo - Mehopollo le dikahare ha di na momahano - Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho - Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng
MATSHWAO A 15					
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO Sehalo, rejistarara, setaele, maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a ho bata le mopeleto	9–10 - Sehalo, rejistarara, setaele, le tlontontswa di loketse ka ho fetisisa maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo - Tshebedisano ya puo e nepahetse e bile e boponile hantle - Nehelano ha e na diphoso	7–8 - Sehalo, rejistarara setaele, le tlontontswa di loketse ka ho fetisisa maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo - Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e boponile hantle - Tshebediso ya tlontontswa e ntle haholo - Nehelano boholo ha e na diphoso	5–6 - Sehalo, rejistarara, setaele le tlontontswa di loketse maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo - Tshebediso ya tlontontswa ke e lekaneng - Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo	3–4 - Sehalo, rejistarara, setaele le tlontontswa ha di a lokela maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo hantle - Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata - Tshebediso e seng kae ya tlontontswa - Moelelo o nyotobetse	0–2 - Sehalo, rejistarara, setaele le tlontontswa ha di dumellane le maikemisets'o, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e tletse diphoso e dubakane - Tlontontswa ha e dumellane le maemo - Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO A 10					
MATSHWAO	20–25	15–19	10–14	5–9	0–4

Difupenweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello

Phetla

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE
 SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:
 SEKALA SA HO TSHWAYA DITEMA TSA KGOKAHANO
 MATSHWAO: [25]

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo ke Sebopeho Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	DMS =
	10	PST =
Matshwao ohle	25	

Ditaelo ho motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho tse PEDI karolong ena.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwai ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentsewe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantsewe a ngoitsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- -,+ bakeng sa ho kopanya mantsewe a arotsweng empa a ngolwa a kopane;
- Mn bakeng sa mongolo (Orthography) o fosahetseng;
- Mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- Mt bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngoitse letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- P bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng / e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- ^ bakeng sa lentsewe kapa karolwana ya lentsewe le / e siliweng pakeng tsa mantsewe a mang.
- // bakeng sa ho qala seratswana se setjha.

Difupenweng tsa pampiri ena di se sebediswe ntle ho tumello